

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Návrh zákona, ktorým sa dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony sa predkladá ako iniciatívny návrh.

V čl. I sa novelizuje zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a v čl. III sa novelizuje zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Účelom je zmiernenie ekonomických dopadov na odvádzateľov poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie (ďalej len „poistné“) ako reakcia na aktuálnu situáciu týkajúcu sa šírenia ochorenia Covid-19.

Navrhuje sa odpustenie povinnosti zaplatiť poistné zamestnávateľom alebo povinne nemocensky poistenou a povinne dôchodkovo poistenou samostatne zárobkovo činnou osobou (SZČO) za apríl 2020, prípadne za ďalšie obdobie, ktoré môže ustanoviť vláda Slovenskej republiky svojim nariadením. Poistného, ktoré platí zamestnanec, a odvádzza ho zamestnávateľ, sa uvedené netýka. Zamestnávateľ je naďalej povinný odvieť ho v pôvodnom termíne splatnosti. Uzatvorenie prevádzky preukáže zamestnávateľ alebo SZČO Sociálnej poisťovni čestným vyhlásením.

Táto výnimka sa bude týkať zamestnávateľov alebo povinne poistených SZČO, ktorí v mesiaci apríl 2020 najmenej na 15 dní uzatvorili prevádzky napr. na základe Opatrenia Úradu verejného zdravotníctva SR pri ohrození verejného zdravia č. OLP/2777/2020 z 29. marca 2020.

V čl. II sa navrhuje novela zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorou sa navrhuje rozšíriť okruh žiadateľov o príspevok v rámci projektu na podporu udržania pracovných miest vrátane pracovných miest, na ktorých sa vykonáva alebo prevádzkuje samostatná zárobková činnosť, a na podporu udržania zamestnancov v zamestnaní v súvislosti s vyhlásením mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu a odstránením ich následkov, realizovaný podľa § 54 ods. 1 písm. e), aj o tých žiadateľov, ktorí si svoje daňové a odvodové povinnosti, resp. pohľadávky voči úradu práce, sociálnych vecí a rodiny plnia aj dodatočne formou povolenia platby dlžných súm v splátkach (prostredníctvom splátkového kalendára), alebo z dôvodu straty tržieb v mesiaci marec 2020 neboli schopní splniť si tieto povinnosti za mesiac február 2020.

V čl. IV sa novelizuje zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V nadväznosti na zmeny v I. a II. pilieri je potrebné oslobodiť aj od povinnosti platenia príspevkov na doplnkové dôchodkové sporenie, ktoré povinne platí zamestnávateľ za zamestnanca vykonávajúceho tzv. rizikovú prácu – zaradenú na základe rozhodnutia orgánu štátnej správy na úseku verejného zdravotníctva do tretej kategórie alebo štvrtej kategórie. Aj v prípade zatvorenej prevádzky môže nastať situácia, že zamestnávateľ musí prostredníctvom takýchto zamestnancov zabezpečiť nepretržitý chod procesov, aby po uvoľnení reštriktívnych opatrení mohlo dôjsť k otvoreniu a výrobe, prípadne k poskytovaniu služieb.

Dátum účinnosti vládneho návrhu zákona sa z dôvody potreby jeho čo najskoršej účinnosti navrhuje dňom jeho vyhlásenia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

Sledované vybrané vplyvy navrhovaného opatrenia podľa Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov sú zhodnotené v priloženej doložke vybraných vplyvov, v analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy, na zamestnanosť vo verejnej správe a financovanie návrhu a v analýze sociálnych vplyvov.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky a zákonmi, ako aj s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná a súčasne je v súlade s právom Európskej únie.